

EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

L'estació d'esquí de La Molina (Girona) en una imatge d'arxiu. DAVID BORRAT

Les estacions d'esquí catalanes ja no poden viure només de la neu

L'escalfament global obliga les pistes a desestacionalitzar i diversificar l'oferta

ANIOL COSTA-PAU
GIRONA

Durant tot el mes de desembre, des de qualsevol mirador de les comarques gironines o la Catalunya Central, sorprenia la vista de la poquíssima neu que emblanquinava els Pirineus catalans, sobretot en el vessant oriental, des del massís del Cadí fins a Bastiments, totalment pelats. No ha estat fins a la segona setmana de gener que ha arribat una primera enfarinada generalitzada, que ha deixat gruixos d'entre 5 i 35 centímetres entre Boí Taüll i Vallter. La nevada ha servit per canviar el paisatge i animar els amants dels esports d'hivern, però encara és molt insuficient per aconseguir una quantitat important de neu que permeti obrir la majoria dels quilòmetres de les pistes d'esquí del país.

Ara bé, malgrat la falta de neu i les obertures parcials de les estacions, durant els primers mesos de la temporada hivernal les dades d'ocupació han complert les expectatives de negoci. "Amb poc hem fet molt; ens hem de felicitar, hem tingut un Nadal i una Puríssima sense precipitació i poques finestres de fred, però les optimitzacions tècniques ens han permès produir prou neu per donar un servei de qualitat", explica Toni Sanmartí, director de la di-

visió de turisme i muntanya de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), que gestiona les estacions públiques. Durant les festes, el Pirineu gironí, per exemple, ha vorejat el 70% d'ocupació de mitjana, mentre que el de Lleida ha fregat el ple absolut entre Sant Esteve i Cap d'Any.

Un recurs qüestionat

Per garantir una oferta atractiva als esquiadors, les estacions catalanes han hagut de recórrer inevitablement a la producció de centenars de tones de neu artificial. Un recurs qüestionat des de fa anys per la despesa energètica que implica i, en els últims anys, també pel consum d'aigua que suposa en plena crisi per la sequera. Molt comentades van ser unes imatges del desembre, en què, des de les finestres dels avions que sobrevolen els Pirineus, entre les muntanyes només es veia un reguer de neu a les pistes de les estacions de la Molina o Masella, produïda expressament per poder esquiar. Aquest curs, la Generalitat ha deixat de subvencionar la neu produïda a les estacions privades, però continua finançant els canons de les públiques. "Sempre expliquem que treballem amb la mateixa aigua, que emmagatzem en llacs prop de les pistes en un cicle tancat, i la passem de líquida a sòlid i viceversa", defensa Sanmartí.

Sequera
La primera enfarinada no ha arribat fins a la segona setmana de gener

Els arguments, però, no convenen les entitats ecologistes: "En una situació de sequera és inacceptable que el Govern apliqui restriccions duríssimes a sectors estratègics com el primari, que s'encarrega de produir aliments, però no s'atreveixi a tocar un negoci prescindible per desenvolupar la vida com el turisme hivernal de masses", contesta Oriol Ajenjo, portaveu de la plataforma Stop JJOO al Ripollès.

Canvi climàtic

La falta actual de neu no és un fet excepcional, ja que als Pirineus mediterranis la precipitació és habitualment intermitent i en les últimes dècades s'han alternat cicles de nevades intenses al novembre amb d'altres que cal esperar fins al gener. Per contra, l'escalfament global sí que amenaça la sostenibilitat del negoci de les pistes: "Les projeccions catastrofistes que diuen que no nevarà més al Pirineu no són veritat, però està claríssim que les previsions d'escalfament dels últims setanta anys provoquen que la neu arribi més tard o es fongui abans", argumenta Marc Oliva, professor de geografia de la Universitat de Barcelona i coordinador del grup de recerca Antàrtic, Àrtic i Alpine Environments.

Davant d'aquest escenari de pujada de les temperatures, fabricar neu amb canons per cobrir de blanc els pendents dels Pirineus pot aju-

dar a allargar i millorar la temporada hivernal, però no és suficient per garantir l'economia de les estacions. Per això, la recepta de futur de FGC és clara: cal desestacionalitzar i diversificar l'oferta. "Tenim estacions en què el 90% dels seus ingressos són els forfets d'esquí, com la Molina o Boí Taüll, i això s'ha acabat; l'esquí continuarà sent important, perquè és la singularitat del Pirineu, però ens haurem de dedicar també a altres activitats, viables durant tot l'any", reconeix Sanmartí.

Sortides en bicicleta, circuits d'enduro, curses de *trail running*, senderisme o sortides en família són les alternatives que han de guanyar pes per no fiar-ho tot a les prediccions de neu i fred. A Vallter, per exemple, aquest Nadal han organitzat tota mena d'activitats amb molt bona resposta de públic: "Lògicament, ens hauria agradat tenir més neu, però hem tingut molt d'ambient amb les escoles d'esquí, la zona de trineus, un espai de *coworking* per als adults, tallers nadalencs, excursions, la festa de Cap d'Any, el tió o atraccions properes com la pista de gel de Llanars o el mercat de Nadal de Camprodon", explica Enric Serra, director de Vallter.

En aquest sentit, el model a seguir és la Vall de Núria, que ha aconseguit equilibrar al 50% els ingressos entre la temporada d'hivern i la d'estiu. "Som una estació pionera que treballen 365 dies l'any, som sostenibles perquè l'únic mitjà de transport per accedir-hi és el tren cremallera i, més enllà de l'esquí, a cada època tenim activitats perquè tothom pugui gaudir de la natura, la fauna, la flora i respirar aire pur", comenta Ruth Bober, responsable de relacions públiques de l'estació, que conclou: "La neu és un plus, és molt benvinguda, però no en depenem exclusivament".